

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.735/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Imre András ügyvéd (6722 Szeged, Nemestakács u. 12/A) által képviselt felperes neve (címe felperesnek, a Dr. ... jogtanácsos (címe.) által képviselt Kelet-Magyarország Szerkesztősége (I.rendű alperes címe) I. rendű és az ... Kft. (címe II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5. P. 21.437/2009/5. számú ítélete ellen az alperesek által 7. sorszám alatt előterjesztett és 8. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekinti, annak nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, a keresetet elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 8 nap alatt leletezés terhével rójon le 3.000 (Háromezer) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 84.000 (Nyolcvannégyezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A Kelet-Magyarország napilap kiadója a II. rendű alperes.

A 2009. június 25-i számban, a címloldalon „...”, míg a 3. oldalon ennek folytatásaként „...” című cikkek jelentek meg, melyek **B.** Község Önkormányzatának adósságrendezési eljárásával, az önkormányzat tulajdonában lévő iskolaépület értékesítésével foglalkoztak.

A felperes bíróság által kijelölt pénzügyi gondnokként vesz részt az adósságrendezési eljárásban, feladatait a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény határozza meg.

A felperes a június 25-i lapszámban megjelent két cikk több kitételét sérelmesnek találta, ezért az alperesek részére 2009. július 23-án kézbesített levelében helyreigazítási közlemény megjelentetését kérte 8 napon belül.

A Kelet-Magyarország 2009. ...-jei száma 5. oldalán „....” című cikk jelent meg, melyben a napilap a június 25-i cikkekre utalva részletesen közölte a pénzügyi gondnokként kijelölt **s-i** cég - a felperes - által a lapnak eljuttatott információkat.

E cikket a ... Kft. nem találta megfelelő formájú helyreigazítási közleménynek, ezért 2009. ...4-én érkezett keresetében sajtó-helyreigazítási közlemény közzétételére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket, s indítványozta a II. rendű alperes költségben való marasztalását.

Álláspontja szerint a 2009. június 25-i lapszámban „....” címmel megjelent cikkben az alábbi valótlan tényállítások jelentek meg:

- 1./ „A faluban törvénytelen dolgok történnek”
- 2./ „A község önkormányzata ellen csődeljárás folyik”
- 3./ „A bíróság által kijelölt pénzügyi gondnok tönkreteszi a falut”
- 4./ „A felszámolással megbízott **s-i** cég azért akarja eladni az iskolát,....”

„....” című cikkben valótlan tényállítás:

- 5./ „A bíróság kijelölte a pénzügyi gondnokot, s az megkezdte a falu tönkretételét, a faluban lévő épületek elkótyavetyélését, amihez a jegyző és pár képviselő segítő kezet nyújtott.”

Ugyanezen cikkben a lap a való tényeket hamis színben tüntette fel:

- 6./ „Minderről nem volt írásos anyag, az eladás nem volt meghirdetve, nem írtak ki versenytárgyalást sem. A képviselőasszony az édesanyja nevére szereplő ... Kht-nak megszavazta potomáron az épületegyüttest.”

A felperes kifejtette, hogy pénzügyi gondnokként nem jogosult az önkormányzat vagyonának értékesítésére, csak megoldási javaslatot tehet. Az önkormányzatnak az iskola épülete az egyetlen értékesíthető vagyontárgya, és több körülmény figyelembe vételével az egyébként 110.000.000 Ft-ra értékelt ingatlan megvételére a ... Kht. által adott 80.000.000 Ft-os ajánlat az egyetlen lehetőség a fizetőképesség helyreállítására, főleg úgy, hogy a vevő az épület funkcióját is meg akarja őrizni. Az épület értékesítéséről az önkormányzat döntött saját hatáskörében.

Helyreigazítási közleményként az alperesek részére 2009. július 23-án kézbesített levélben írtak közzétételére kérte kötelezni az alpereseket.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérték. Azzal érveltek, hogy az ...-jei lapszámban megjelent cikk helyreigazításként elfogadható. Álláspontjuk szerint a felperes által kifogásolt cikkek három személy véleményét, értéktételeit, bírálatát tartalmazzák, s azok megjelentése előtt megkeresték a felperest, lehetővé tették volna véleményének kifejtését, ám a ... Kft. nem kívánt nyilatkozni.

Álláspontjuk szerint a felperes által kifogásolt kitételek közül az egyes, hármas és ötös véleményt közöl, a másodikban írt megállapítás a felperes szempontjából közömbös, s egyébként a felperes személye sem azonosítható. A négyes pontbeli kitétel a község alpolgármesterének nyilatkozata, mely valóban valótlan tényközlés, de ez az alpolgármester véleményét közvetíti. A hatodik pontbeli kifogás pedig a felperes személyére közvetlenül nem vonatkozik, őt nem érinti.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy a Kelet-Magyarország napilap következő számában a 2009. év ... (helyesen ...) hó ...-i számának megfelelő formátummal a címdoldalon, azonos helyen elkezdve az ítélet rendelkező részében megfogalmazott, a felperes kérelmével megegyező tartalmú helyreigazítást tegye közzé. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 61.000 Ft perköltséget fizessen meg a felperesnek.

A határozata indokolásában a Ptk. 79. § (1)-(2) bekezdésére, a Pp. 342. és 343. §-ában írtakra utalással megállapította, hogy a felperes a jogszabályokban előírt határidőn belül igényelte az alperestől a helyreigazítás közzétételét, majd ennek elmaradása után keresetlevelét is határidőn belül terjesztette elő.

Kifejtette, hogy az ...-jei lapszámban megjelent cikk a 8 napos határidőn túl jelent meg és az nem felel meg a sajtó-helyreigazítási közlemény kritériumainak, mert nem ugyanolyan formátumban jelent meg, mint a helyreigazítani kért két cikk, nem ugyanazon a helyen és nem ugyanolyan terjedelemben, továbbá nem tűnik ki belőle, hogy a ...-i cikkekben megjelölt tények valótlanok, illetve a valós tényt hamis színben tüntették fel.

Hangsúlyozta, hogy „az első közlemények” a felperes jó hírnevét rontották. Nem fogadta el az alperes azon érvelését, hogy a cikkekben ne jelölték volna meg konkrétan a felperes személyét, mert **B.** községben egyetlen „**s-i** cég” tevékenykedik, így a felperes személye beazonosítható.

Kiemelte, hogy a helyreigazítási kötelezettség nem csupán a közvetlen közlésre vonatkozik, hanem az esetben is helye van, ha a sajtó híven közli másnak a nyilatkozatát, így nincs jelentősége annak, hogy a közölt közlés egy olvasói levél kivonata, vagy az alpolgármester, illetőleg egy képviselő nyilatkozatán alapszik. (BH. 1991. évi 59. jogeset.) A sajtójogi felelősség nem kerülhető meg úgy, hogy a valótlan tényállítás közlése mások vélekedésére hivatkozva történik.

Rámutatott, hogy a kifogásolt valótlan tényekkel szemben a sajtó kötelezettsége a valóság bizonyítása, ám megítélése szerint az alperes e kötelezettségének nem tett eleget.

A két cikket összefüggésében értékelve megállapította, hogy a címdalán, a főcím alatt megjelent írás tartalmazza a valótlan tényállításokat, s az olvasó számára az írásokban foglaltak azt közvetítik, hogy a **B.**ben zajló negatív események forrása a felperes. A sérelmezett kitételek alkalmasak a felperes jó hírnevének csorbítására, az írások közlésével az alperes megvalósította a hírnévrontást, ezért a felperes kellő alappal támasztott igényt helyreigazításra.

Helyreigazító közleményként a felperes levelének közlésére kötelezte az alperest, mert megítélése szerint a levélből kitűnik, hogy a kifogásolt sajtóközlemények mely tényállításai valótlanok, illetve mely tényeket tüntet fel az írás hamis színben, illetve melyek a való tények.

Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a megyei bíróság tévedett, amikor a ...i lapszámban megjelent cikkekben nyilatkozók véleményét, értékítéletét, bírálatát valótlan tényállításként minősítette. E bírálatokat a cikkek valósághűen közölték, figyelve arra, hogy kiderüljön az olvasó számára, hogy a nyilatkozatok nem tényállítások, hanem a nyilatkozók véleményét fejezik ki. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma PK. 12. számú állásfoglalására utalással aláhúzta, hogy az egyes személyek által megfogalmazott bírálatok, értékítéletek még abban az esetben sem szolgálhatnak sajtó-helyreigazítás alapjául, ha azok negatív tartalmúak. Nem adhat alapot helyreigazításra a személyiségi érdekek esetleges sérelme, ha az nem tényállítás útján valósul meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének indokai alapján történő helybenhagyását kérte.

A felperes - eleget téve az elsőfokú bíróság felhívásának - II. rendű alperesként perbe állította a Kelet-Magyarország című napilap kiadóját, s módosított keresetében a helyreigazítási közlemény közzétételére egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte ítéletében helyreigazítás közzétételére, ám határozata rendelkező részében nem mondta ki, hogy a keresetet a II. rendű alperessel szemben elutasítja. Az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekintette, s mivel a II. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezést a felperes fellebbezéssel nem sérelmezte, a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére tekintettel az ítélet e részét az ítélet tábla nem érintette.

A fellebbezés alapos.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a 2009. ...-jei lapszámban megjelent cikk helyreigazító közleményként nem felel meg a Ptk. 79. § (1) bekezdésében és a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma PK. 15. számú állásfoglalásában részletezett kritériumoknak. A sajtó-helyreigazításra alkalmas közlemény alakját és tartalmát a törvény részletesen ugyan nem határozza meg, csupán azt a rendelkezést tartalmazza, hogy a

helyreigazító közleményből ki kell tűnnie: a sérelmes közleménynek mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények.

Nyilvánvaló, hogy a helyreigazítás akkor érheti el célját, fejtheti ki a megfelelő hatást, ha a sérelmezett írással azonos helyen, azonos formátumban jelenik meg, ám a terjedelmi azonosság értelemszerűen nem követelmény.

A PK. 15. állásfoglalás I. pontja szerint helyreigazító közleményként a jogosult a válaszlevele közzétételét is kérheti. Erre különösen akkor kerülhet sor, ha a válaszlevél a fent írt kritériumoknak megfelel, és sem tartalmában, sem terjedelmében nem lépi túl a helyreigazításhoz szükséges mértéket, s nem tartalmaz magyarázkodást, részletes okfejtést.

Egyetért a másodfokú bíróság a megyei bíróság azon megállapításával is, hogy noha a felperes név szerint nincs megjelölve a cikkekben, személye egyértelműen beazonosítható, az írások tartalma nem hagy kétséget a felől, hogy azok őt érintik.

Osztja az ítélőtábla az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a helyreigazítási kötelezettség nem csupán a közvetlen közlésre vonatkozik, hanem e kötelezettséget meg kell állapítani akkor is, ha a sajtó híven közli másnak a nyilatkozatát, ám azzal a személyiségi jogsértés megvalósul.

A sajtó-helyreigazítás a személyhez fűződő jogok védelmének egyik sajátos eszköze, arra az esetre, amikor a személyiséghez fűződő jogok megsértését tömegtájékoztatási eszközök útján követik el. Az anyagi jogi alapja a Ptk. 79. § (1) bekezdése, mely szerint helyreigazítás közzétételének valótlan tény közlése, híresztelése vagy való tény hamis színben való feltüntetése esetén van helye. Ezekről a cselekményekről van szó a jó hírnév védelme körében is. Míg azonban az utóbbi esetben bárki elkövetheti az említett cselekményeket, addig helyreigazítás kérésére csak a tömegtájékoztatási eszközök, például napilap útján történő elkövetés ad alapot.

A sérelmet szenvedett választásától függően indíthat a Ptk. 78. § (2) bekezdésére hivatkozással személyiségi joga megsértésének megállapítása iránti, illetve a Ptk. 79. § (1) bekezdése szerinti sajtó-helyreigazítási pert. Az előbbire a Pp. általános, az utóbbira amellet a Pp. XXI. fejezetében írt speciális szabályok is irányadóak, s a különböző kereseti kérelmek meghatározzák a bíróság vizsgálódási körének határait is.

Sajtó-helyreigazítási eljárásban a jogsértés szankciója csak a helyreigazítás lehet, míg a személyiségi jogi védelmi perben a Ptk. 84. §-ában írt következmények alkalmazására kerülhet sor.

Az adott esetben a felperes hat pontban jelölte meg a sérelmezett cikkek azon részeit, melyek álláspontja szerint valótlan tényállítások, illetve az utolsó pontbeli szövegrészlet a valós tények hamis színben való feltüntetését valósítja meg.

A sajtó-helyreigazítás iránti perben amellet, hogy a PK. 12. számú állásfoglalás II. pontja szerint a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, a felperes által kifogásolt közléseket egyenként is értékelnie kell a bíróságnak ahhoz, hogy a keresetet érdemben el tudja bírálni.

Ennek megfelelően az ítéletábla a felperes által kifogásolt egyes közlésekről az alábbiakat állapította meg:

1./ A kitétel általános jellegű megfogalmazás, abból nem lehet a felperes személyére következtetni.

2./ Tény, hogy nem csődeljárás, hanem adósságrendezési eljárás folyik **B.** Község Önkormányzata ellen, ez azonban az önkormányzatra vonatkozó pontatlanság, mely miatt a felperes ennek kapcsán keresetösségi joggal nem rendelkezik.

3./ E megfogalmazás olyan vélemény, mely a PK. 12. számú állásfoglalás III. pontja szerint sajtó-helyreigazítás alapja nem lehet.

4./ Maga a tényállítás igaz, a felperes által megfogalmazott közlemény sem vitatja, hogy a pénzügyi biztos az ingatlan értékesítését tartja célszerűnek. A cikk sem állítja, hogy nem az önkormányzat rendelkezik a vagyonával, s az a kitétel, hogy a **s-i** cég el akarja adni az iskolát, a valóságnak megfelel, a felperes ugyanis valóban ezt tanácsolta a képviselő-testületnek.

5./ Az e pontban megjelölt mondat a fenti 3. pontban kifogásolthoz hasonlóan véleményt fejez ki, az utolsó része pedig nem is a felperesre, hanem a képviselő-testületre vonatkozik.

6./ Az e pontban kifogásoltak nem a való tények hamis színben feltüntetését jelentik, hanem tényállítások, ám mivel nem a felperes személyét érintik, keresetösségi joga ezek kapcsán sincsen a ... Kft-nek.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábla azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes sajtó-helyreigazítási közlemény közzétételére nem kötelezhető, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, s a keresetet elutasította.

A sajtó-helyreigazítás iránti perben a fellebbezési illeték alapja az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja szerint 400.000 Ft, így a fellebbezési illeték mértéke az Itv. 46. § (1) bekezdése értelmében 24.000 Ft. Észlelte az ítéletábla, hogy az alperes csak 21.000 Ft fellebbezési illetéket rótt le, ezért a hiányzó 3.000 Ft-ot 8 nap alatt leletezés terhével pótolnia kell.

A fellebbezés eredményesek bizonyult, a pereszes felperes ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére, mely az alperes képviselőjének munkadíját és az alperes által lerótt fellebbezési illeték összegét foglalja magában.

D e b r e c e n, 2009. november hó 17.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér
Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő